

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Dir

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11, tel. 2440 in 2455 / Ljubljana, Knafljeva ul. 5, tel. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126. / Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan in stane mesečno dostavljen na dom 12 Din, prejeman v upravi ali po pošti 10 Din. / Oglasni po ceniku. / Oglase sprejemata tudi uprava »Jutra« in »Slovenskega Narodna« v Ljubljani. / Poštni čekovni račun št. 11.409. / Posamezna šte. 1 Din.

Strahote kitajske poplave

Deset milijonov ljudi beži pred smrtjo — Dosedaj cene število smrtnih žrtev na preko 1 milijon — Skoda sega v milijarde — Kitajska bo morala prositi za pomoč v inozemstvu

Sanghaj, 30. julija. -r. Položaj v poplavljenem ozemlju vzdolž reke Jangcekiang je vedno bolj kritičen. Voda še vedno narašča in drug za drugim popušča obrambeni nasipi, tako da zavzema poplava vedno večji obseg. Po uradnih ugotovitvah znaša škoda v področju reke Jangcekiang nad pol milijarde dolarjev. To je seveda samo približna številka, ker je docela nemogoče, že sedaj ugotoviti vso škodo, ki jo je povzročila povodenj. Vse zveze s poplavljenim ozemljem so prekinjene. Zato računajo, da bo škoda narasla nad milijardo dolarjev. Za siromašno ljudstvo, ki živi v teh krajih, pomeni povodenj strahovit udarec, na katerem bodo trpeli še leta in leta. Vsa polja so zablata in uničena in ljudje so odvisni od javne podpore. Državne blagajne pa so zaradi večnih nemirov prazne in ljudstvo nima pričakovati kake izdatnejše podpore. Tudi za državo samo pomeni poplava katastrofo,

ker bodo iz teh krajev za par let izostali davčni dohodki, dasi so bile to pokrajine, ki so plačevale največ davka. Milijoni beguncev, ki so morali zapustiti svoje domove, se umikajo pred vodovjem proti jugu. Obkroženi imajo največje skrbi s tem, kako te ljudi spraviti pod streho in jih prehraniti. Kitajska vlada sama nima dovolj sredstev, da bi omilila žalostno usodo teh ljudi. Zato bo apelirala na ves svet, da ji prisloži na pomoč. Izdatnejšo podporo pričakujejo zlasti iz Amerike, ki se je doslej vedno veličavno odzvala ob sličnih nesrečah. Med begunci se pojavljata ne samo lakota in beda, marveč tudi razne epidemične bolezni. Od desetih milijonov beguncev je najmanj dva do tri milijone obsojenih na smrt, bilo zaradi pomanjkanja živila, bilo zaradi nalezljivih bolezni. Koliko je poplavna katastrofa zahtevala smrtnih žrtev, se ne da niti približno ugotoviti. To bo mogoče ugotoviti še le čez par me-

secev, ko se bo voda odtekla in ko bo ugotovljeno, koliko ljudi se je rešilo z begom. V vladinih krogih računajo, da je že dosedaj našlo smrt najmanj milijon ljudi. Po vodi plavajo cele grmade trupel, ki se usedajo na plitvih mestih in zaradi razkrajanja širijo grozen smrad. Strokovnjaki pravijo, da take katastrofe Kitajska že sto let ni doživela, čeravno so velike poplave vsakoletni pojav. Posledice letošnje poplave se bodo čutile še desetletja v narodnem, trgovskem in finančnem življenju. Vsekakor je Kitajska že sedaj za par milijard siromašnejša.

Sanghaj, 30. julija w. škodo, ki so jo povzročile poplave reke Jangce v provincah Hupel, Hunan, Kiangsi in Anhvaj, cenijo strokovnjaki na več kot 500 milijonov dolarjev. Prizadeto ozemlje meri 20.000 kvadratnih kilometrov, število beguncev je naraslo na nad 10 milijonov, število smrtnih žrtev pa še ni znano.

v večjih količinah. Kakor znano, izvežaje Japonci opij na Kitajsko, čeprav s tem kršijo mednarodno konvencijo. Zanimivo je, da stane 1 kg opija v Zenevi 4.000 a ga na Kitajskem na drobno prodajajo po 250.000 švicarskih frankov. Razumljivo je polemika, kakaj se hoče tudi Japonska vmešavati v italijansko-abisinski spor, čeprav za to dejansko nima nikakih političnih nazlogov.

Pred sestankom sveta DN

Pariz, 30. julija. AA. Havas poroča: Predsednik vlade Laval je na seji ministrskega sveta podal poročilo o italijansko-abisinskem sporu in podaril, da bo francosko stališče tako, da ne bo okrenilo prijateljstva z Italijo in Anglijo ter da bo Francija ostala zvesta načelom Društva narodov. Verjetno je, da bo s. Laval odpoval v Zenevo brez posebnega načrta za ureitev spora.

Glede na razgovore, kista jih imela v Parizu Laval in generalni tajnik DN Avenol, poročajo, da se bo svet DN sestel prvi dni prihodnjega tedna. Točen datum bo določen danes po telefonskem razgovoru med Avenolom in predsednikom sveta DN Litvinovom.

Društvo prijateljev Abesinije

London, 20. julija. AA. Včeraj se je vršil prvi sestanek novega društva prijateljev Abesinije, ki so ga ustanovili Afričani, ki živijo v Evropi. Na tem sestanku je bilo sklenjeno, da se sproži velika propaganda za Abesinijo in se organizirajo oddelki prostovoljcev za abesinsko vojsko. Zbirali bodo tudi denarne prispevke.

Pariz, 30. julija. AA. V Boulogneju sur Mere se je vršila včeraj večja konferenca organizacije »Severnoafriška« zvezd, društva Alžircev in Marokancev, ki živijo v Franciji, in ki delujejo za čim večjo avtonomijo severnoafriških dežel. Obkrožili so sestanek prepovedali. Ker pa so se člani društva klub prepovedi hoteli sestati, jih je policija razpršila.

Dr. Kožulj sklicuje gospodarsko konferenco

Beograd, 30. julija. p. Tu se vrše priprave za sklicanje velike vsedrjavne gospodarske konference, ki naj bi se pričela prvi dni septembra. Konferenco sklicuje bivši minister Dr. Marko Kožulj v svojstvu predsednika združenja dolžnikov. Na to konferenco bodo povabljeni zastopniki vseh gospodarskih stanov in organizacij, razpravljala pa bo o ukrepih za poživljenje vsega gospodarstva.

Zlato v hercegovski reki?

Zagreb, 30. julija. n. V Zagreb je prišel student tehnike Herman Heinemann, po rodu Nemec. Peš je prepotoval vso Jugoslavijo in je, kakor pravi, našel na hercegovsko-črnogorski meji reko, v kateri je mnogo zlata. Imena reke ni hotel povedati. Dodal je le, da se bo sedaj vrnil v Nemčijo in tam neke kroge zainteresiral za eksploatacijo zlatega zaklada.

Velik požar na Madžarskem

Budimpešta, 30. julija. w. kraju Nyőgeru pri Stolnem Belem gradu je izbruhnil velik požar, ki se je naglo razširil in v kratkem vpepelil 50 stanovanjskih hiš s številnimi gospodarskimi poslopji. Ker vlada tamkaj velika suša, je bilo gašenje zelo težko.

Tako šni povratek bivšega grškega kralja?

General Kondilis se zavzema za takojšnjo obnovo monarhije brez ljudskega glasovanja

Atene, 30. julija g. V političnih krogih računajo, da se bo vračanje ureditve državne oblike rešilo prej, kot se splošno pričakuje. V zvezi s tem zatrjujejo, da odgoditev plebiscita nikakor ni nemogoča in je tudi verjetno, da bo v ta namen sklican parlament in potreba v zvezi s tem prenoviti vlado. Širijo se govorice, da hoče namestnik ministrskega predsednika general Kondilis staviti zahtevno, naj bi se bivši kralj Jurij takoj

vrnil v državo. Dva vodilna člana liberalne stranke, Theodorakis in Mauromihalis, sta odpotovala v London zaradi pogajanja z bivšim kraljem. Bivši predsednik venizelistične stranke Sofoulis je bil včeraj v avdijenci pri državnem predsedniku Zaimisu. Kakor pravijo, bo v kratkem pri državnem predsedniku velika konferenca, na katero bodo pozvani predsedniki vseh političnih strank.

Za rumeno še črna nevarnost za belo pleme?

Abesinski konflikt razvzema zamorska plemena po vsej Afriki — Angleški varnostni ukrepi

London, 30. julija. r. Dočim si v Londonu, Parizu in Zenevi še vedno brezuspešno prizadevajo da bi našli kompromisno rešitev, ki bi preprečila krizo Društva narodov in oborožen konflikt med Italijo in Abesinijo, se razvijajo dogodki v Abesiniji sami in okrog nje v docela drugi smeri. Stvar, ki daje tudi v Londonu mnogo misliti, je poleg povečanja italijanske oblasti v vzhodni Afriki, zlasti pokret, ki se baje neverjetno naglo širi med afriškimi črnimi. Abesinski konflikt je zbudil nekaj zamorski nacionalizem, ki ga abesinski in japonski agenti z veliko spretnostjo podžigajo. Geslo »Afrika Africanom« močno vžiga med zamorskimi plemeni in se pretvarja vse bolj v vojno napoved belemu plemenu, ki je zagospodovalo nad črni.

Pokret se širi tako v angleških, kakor v francoskih kolonijah in vedno bolj izpodbija varnost postojank, ki so si jih belci zgradili na črnem kontinentu. Vojna med Italijo in Abesinijo bi lahko bila signal za splošen upor črncev. Iz vzhodne

Afrike se je ta pokret v zadnjih tednih razširil tudi na severno in zapadno Afriko. Na Abesinijo gledajo črnici vsega sveta sedaj kot na nekako novo Mezo. Fanatizem, ki je svojstven prirodnim, manj kulturnim narodom, lahko zaneti v Afriki požar, ki ga ne bo več mogoče pogasiti. Zato so v Londonu mnenja, da se mora vojna med Italijo in Abesinijo za vsako ceno preprečiti, da se iz nje ne izrodi kaj še vse hušrega in usodnejšega.

Sprico takega položaja je Anglija še sedaj ukrenila vse, kar smatra za potrebno, da zaščiti svoje interese. V angleških kolonijah, ki meje na Abesinijo, so pojačane vse posadke. Meja proti Abesiniji je močno zastražena. Za primer pa, da bi prišlo do oboroženega spopada z Italijo in bi Italija prodrla na abesinsko ozemlje, bo posebna egiptsko-angleška vojaška ekspedicijska zasedla abesinsko ozemlje okrog izvlekov Nila in ob jezeru Tan ter se zopetavila morebitnim osvajaškim namenom Italije v tej pokrajini.

Angleški prestolonaslednik pride v Jugoslavijo

Beograd, 30. julija. -r. Kakor se izve iz poučenih krogov, bo v teku prihodnjega meseca posetil Jugoslavijo angleški prestolonaslednik princ valeski. Sedaj se muhi na Tirolskem, kjer prebije vsako leto par tednov na počitnicah. Od

tam bo prisel na Bled odnosno v Bohinj kjer bo gost Nj. Vis. kneza namestnika Pavla. Včeraj je prisel v Bohinj tudi vojvoda Kentški, ki namerava ostati delj časa pri nas.

Razplet nizozemske vladne krize

Haag, 30. julija w. Bivši ministrski predsednik Colijn, ki mu je kraljica ponovno poverila mandat za sestavo vlade, je misljo sprejel in že začel razgovore z voditelji raznih strank. V prvi vrsti se je Colijn obrnil na prof. Alberseja, ki je kakor znano po odstopu Colijnova prvi dobil mandat za sestavo nove vlade in ga zopet vrnil. Pravijo, da misli Colijn sprejeti v novo vlado številne izvenparlamentarce

ter zasedati z njimi predvsem tako zvana tehnična ministrstva t. j. finance, trgovino in promet. Program nove vlade se da v kratkem orisati takole: Izravnava v državnem proračunu in sanacija državnih financ. Colijnovo misljo so posebne ugodno sprejeli v finančnih krogih. Goldinar se je okrepil nasproti vsem inozemskim devizar.

Naša hmeljska letina rešena

Zalec, 30. julija.

S tiho skrbjo so opazovali hmeljarji zadnji teden, da hmeljniki jub osvežujočim nevihtam čimdalje bolj rumenijo in rjavijo. Posebna strokovna komisija Hmeljarske zadruge v Zalcu je obšla včeraj ves okoliš. Ugotovila je, da so dobesedno vsi hmeljniki okuženi po rdečem pajku. Pri tej bolezi porjavijo v nekaj dneh napadeni nasadi in je letina uničena. Škroljenje z žeplenoapneno brozgo je drago, zelo zamudno in učinek prav dvomljiv. Le izdaten dež more rešiti našo hmeljsko letino, je bila soglasna sodba komisije. Kakor naročen je prišel nocoj po polnoči prav izdaten in pohlaven dež, ki je na mah odstranil nevarnost širjenja rdečega pajka in zagotovil hmeljarjem upanje na lepe milijone. Pa rečite, če nima Bog savičnanov rad.

Tajfun na Formozu

Tokio, 30. junija w. Nad srednjim delom Formoze je divjal hud tajfun, ki je povzročil na stavbah in številnih prometnih napravah znatno škodo.

Nemška demarša v Washingtonu

Berlin, 30. julija. n. Nemška vlada bo poslala v Washington drevi ali jutri uradno demaršo zaradi komunističnega napada na parnik »Bremen« v newyorški luci, kjer so komunisti raztrgali hitlerjevsko zastavo parnika in jo vrgli v morje. Kakor vse kaže, namerava ameriška vlada dati berlinski popolno zadoščenje zaradi tega incidenta.

Obsodba nemških nun

Pariz, 30. julija. AA. Havas poroča: Berlinski sodišče je obsodilo zaradi tihotapstva z devizami štiri nune iz samostana sv. Karla Boromejskega v Šleziji na zaporno kazen od pet mesecev do treh let ter na velike denarne globe.

Vladna kriza v Boliviji

La Paz, 30. julija. d. Bolivijanska vlada je podala ostavko. Predsednik republike se je že pričel posvetovati z vodilnimi politikmi, komu naj poveri mandat za sestavo novega kabineta.

Oruh, 30. julija. Beograd 7.—, Pariz 20.235, London 15.185, New York 306.—, Brusel 51.765, Milan 26.10, Madrid 41.926, Amsterdam 207.40, Berlin 123.26, Danci 58.66, Praga 12.30, Varšava 57.825.

Prvi spopad na abesinski meji

Krvava bitka med italijansko in abesinsko o mejno stražo. Italijani so imeli 40, Abesinci pa 20 mrtvih.

Pariz, 29. julija. AA. Havas poroča iz Londona: Iz Addis-Abebe javlja poročalec »Timesa«, da se potrjuje vest o incidentu pri Ualkaitu na robu Eritreje. Poveljnik abesinskih čet zatrjuje, da so Italijani vdrli na abesinska tla in da jih je napadel. V spopadu je padlo 40 Italijanov in kakih 20 Abesincev. Potem so

pa Italijani rešili oddelke čet na motornih kolesih. Dalje poročajo, da je prišlo v Addis-Abebo 5700 vojakov in krenilo nato proti severu; iz tega sklepa, da pričakujejo Abesinci tamkaj napada in da se jim tamkajšnja fronta zdi najkrajše. Nadaljni kontingent sedem tisoč mož bo v kratkem sledil.

Odločitev odgodena

Svet Društva narodov to'rat še ne bo načelno razpravljal o abesinskem sporu

Zeneva, 30. julija. g. Po odgovoru Abesinije tajništvu Društva narodov je italijanska vlada sklenila, da se bo udeležila izrednega zasedanja sveta Društva narodov v Zenevi. Delegacija je že odpotovala v Zenevo, njen vodja baron Aloisi pa ji bo sledil danes. V rimskih diplomatskih krogih prevladuje naziranje, da izredno zasedanje sveta v sredo še ne bo odločilnega pomena in da se bo o italijansko-abisinskem sporu vršila ponovna načelna razprava še le na rednem zasedanju sveta Društva narodov 25. avgusta.

Med tem ko potekajo dogodki v Zenevi popolnoma normalno, in je pozornost vsega sveta posvečena abesinskemu vprašanju, se za kulisami opaža živahno delovanje, ki je v zvezi z nameravno podunavsko konferenco. Francija je zastavila vse svoje diplomatske sile, da bi po možnosti pospešila sklicanje te konference. V Rimu se zatrjuje, da je v razgovoru med Suvichem in Chamberlantom, ki sta ga imela pred dnevi, slednji predložil nov francoski načrt za dokončno ureditev problemov v Podunavju. Po novem načrtu naj bi bile dvostranske pogodbe o medsebojni pomoči zaenkrat izključene, vendar pa bi si Italija pridržala pravico, da jih predlaga pozneje.

Anglija proti zavlačevanju

London, 29. julija. n. V tukajšnjih političnih krogih vedno bolj prevladuje mnenje, da se v Zenevi nalašč zavlačuje razprava o celokupnem kompleksu italijansko — abesinskega spora zgolj zaradi tega, da bi se mogla Italija docela pripraviti na vojno z Abesinijo. Zato bo angleška vlada zahtevala intervencijo sveta Društva narodov o celokupnem sporu. Svet Društva narodov naj bi interveniral vsekakor še pred 25. avgustom.

Foreigen Office ima namreč zaupne informacije iz Rima, da namerava Italija v drugi polovici meseca septembra napasti Abesinijo.

Grki se urbejo umakniti

Pariz, 30. julija. AA. Agencija Havas poroča, da je italijansko poslanstvo v Addis-Abebi pozvalo vse italijanske državljane, ki so rodom iz dodekaneških otokov, naj nemudoma zapuste Abesinijo. Večina italijanskih državljanov, ki so bivali v Abesiniji, je že zapustila abesinsko ozemlje. Le manjša skupina Italijanov, med njimi vsi Dodekanežani, ki so po rodu Grki, se doslej pozivom italijanskega poslanstva niso odzvali.

Abesinija in opij

Pariz, 30. julija. -d. Kakor poročajo iz Tokija, zavzemajo japonski gospodarski interesi v Abesiniji zelo velik obseg, da ga ni mogoče dokazati s statističnimi podatki, ker se izvaja japonsko blago v Abesinijo le posredno. Prizadeti gospodarski krogi pa sodijo, da znašajo japonske terjatve za blago, ki je bilo dobavljeno Abesiniji, sedaj že 2 do 3 milijonov jenov.

Kakor poroča »Oeuvre«, pa ima Japonska v Abesiniji še poseben interes trgovinskega značaja. Abesinski cesar je baje priznal nekemu japonskemu podjetju monopol na opij, ki ga je mogoče v Abesiniji pridobivati

Po Mariboru sem in tja

Otiraj bratovske solze, sirotam olajšaj gorje...

Kako je z letošnjo pomožno akcijo — Kaj nam prinese zima 1935—1936?

V posebnem nedavnem članku smo opozorili na bližnji socialni program mestne občine: postavitev nove, velike mestne oskrbnice, ki naj bi ustrezala bodočim potrebam. Drugi bližnji socialni program pa je v najtesnejši zvezi s problemom Pomožne akcije.

Mariborska mestna občina je v zadnjih letih ogromno žrtvovala za socialno skrbstvo. Zadevne postavke v občinskem proračunu so rasle iz leta v leto in so dosegle v proračunu za 1935-36 desetkratni iznos napram letu 1920 s postavko 2.712.887 dinarjev. Kakor pa je socialnoskrbna težnja evidentna in hvalevredna, tako je treba na drugi strani pomisliti, da so te postavke v mestnem proračunu namenjene izključno pomoči potrebnim Mariborčanom. Socialno vprašanje pa s tem še ni rešeno. Saj imamo v Mariboru na stotine brezposlenih delavcev, ki niso v Mariboru doma, ki so pa pomoči in podpore potrebni. Iz skrbi, kako tem revežem pomagati, je v letu 1931 vznikla misel, da se organizira Pomožna akcija. Maribor je bil prvo mesto v državi, ki je uvedel Pomožno akcijo. Maribor pa je to Pomožno akcijo tudi tako izvedel, da je dejal zgled, saj so mnogokje slični načrti propadli. Leta 1931, je prišlo v sklad Pomožne akcije 455.708 dinarjev. Leta 1932-33 je narasel ta znesek na din. 749.270, v letu 1934-35 pa je celo prekorajšil milijon in je dosegel vsoto 1.084.445,71 din.

Kako pa je z letošnjo Pomožno akcijo

Ni slabo izpadla. Zdi se pa, da še vedno slabša kakor lansko leto. Nekatere tvrdke, ki so lani veliko prispevale, se letos sploh niso odzvale. Tako imamo v Mariboru tvrdko, ki je lani prispevala 100.000 dinarjev, letos pa ničesar. Druga tvrdka zopet je lani prispevala 60.000 din., letos samo 20.000 dinarjev. Tako se je radi teh manjših prispevkov nabrala vsota, ki je pri podpiranju brezposlenih postala naravnost usodopolna. Tako je sedaj zaposlenih na račun Pomožne akcije še samo 60 delavcev in še te bo morala mestna občina odpustiti, ako ne pride od banske uprave iz bednostnega fonda primerna podpora. Ob pričetku Pomožne akcije je bilo na račun tega fonda zaposlenih pri mestni občini 210 delavcev. Vsekakor je letošnji potek Pomožne akcije izkazal, da bo treba v bodoče misliti na drugačen izhod iz stiske. Radi tega se že sedaj proučuje razne možnosti, kako preko zime pomagati ljudem v bedi, siromaštvu in brezposelnosti. Med drugim se pojavlja stara misel posebnega socialnega davka, s katerim naj se zberejo sredstva za omiljenje in ublažitev socialne bede. Kako bi se v javnosti sprejel takšen davek, o tem si danes še ni mogoče ustvariti jasne slike. Vsekakor bo treba nekaj ukreniti, da ne bodo množice brezposelnih in siromašnih preko zime umirali v pomanjkanju in stiski. Letošnji potek in uspeh pomožne akcije narekuje potrebno iniciativo na tem torišču, kjer je otriranje bratovskih solza in lajšanje gorja važna socialna dolžnost.

Velika prireditev Narodne Odbrane v Studencih

Maribor, 29. julija
Krajevna organizacija Narodne odbrane v Studencih pri Mariboru je zabeležila v letošnjem letu nekaj prav lepih prireditev, ki so bile velikoga pomena za utrjevanje nekaterih obmejnih postojank. Za prihodnjo nedeljo, 4. avgusta pa nam agila organizacija obeta novo prireditev, ki bo prekosila vse dosedanje. Velikopotezna in originalna prireditev je všteta med atrakcije Mariborskega tedna.

Veliko narodno slavlje, ki bo 4. avgusta v studenskem gozdu, bo poudarjeno z veliko revijo naših, jugoslovanskih narodnih noš. Že doslej je zagotovljeno sodelovanje okoli 50 narodnih noš, število pa bo gotovo še večje. V nedeljo dopoldne bo krenila od studenskega sokolskega doma povorka narodnih noš v mesto in bodo imeli Mariborčani menda prvič

veliko občudovati pester narodne noše iz vseh krajev naše domovine.

Popoldne ob 14. uri bo »birališče vseh« ki se bodo udeležili narodnega slavlja v studenskem gozdu, v Narodnem domu. Z godbo »Drave« in narodnimi nošami na čelu bo šla povorka skozi mesto v Studence. V idiličnem gozdu, ki bo primerno urejen za razne točke te velike prireditev, bo nastop narodnih noš in bo najlepša preljuba dragoceno nagrado. Nadalje bo urejeno še strelišče in bodo tudi najboljši strelci nagrajeni. Da ne bo kislih obrazov so na sporedu prireditve razne šaljive točke, seveda pa bo preskrbljeno v obilni meri za žejne in lačne. Džez »Drave« bo skrbel, da bo tudi mladina prišla na račun.

Za nedeljo 4. avgusta velja za Mariborčane in okoličane eno samo geslo: Vsi v Studence!

Drobiž iz mesta in okolice

—m. Hugo Hinterlechner šestdesetletni tržni nadzornik, veterinarski nadzornik Hugo Hinterlechner 60. letnico svojega življenja. Številnim čestitkam se pridružimo tudi mi in mu ključemo: še mnogo let!

—m. Slavnostna otvoritev IV. Mariborskega tedna bo v soboto dne 3. avgusta ob 10.30 na razstavišču v Prešernovi ulici.

—m. Viterjevo hišo na vogalu Koroške ceste in Strme ulice je v ponedeljek dopoldne kupila na dražbi mariborska mestna občina za 240.000 dinarjev. S tem je odpadla kombinacija zamenjave občinske vile v Cankarjevi ulici 34 s omenjeno hišo. Občinsko vilo v Cankarjevi ulici 34 pa je kupil neki šentiljski trgovec. V na novo kupljeni hiši ob Koroški cesti se bodo uredile mestne delavnice, ki imajo v sosedstvu priključek za mestnimi skladišči in garažami v Strmi ulici.

—m. Za tri centimetre! Včeraj popoldne si je posebna komisija ogledala nove kandelabre na aveniji ter ugotovila, da so na vrhu za tri centimetre debelejši kakor je bilo v osnutku predvideno. Sicer pa ni v izdelavi nikakršnih bistvenih napak.

—m. Pomanjkanje vode. Zaradi strele, ki je povzročila, da je pregorel elektromotor črpalnih naprav mestnega vodovoda, je nastalo močno pomanjkanje vode. Mestno poglavarstvo poziva tem potom prebivalstvo, naj uporabo vode omeji na minimum, posebno za zalivanje vrtov, dokler ne bodo odstranjene napake v obratu, kar se bo zgodilo že v nekaj dneh.

—m. Tudi zastopniki sokolstva, in sicer mariborske sokolske župe ter mariborskih in okoliških sokolskih društev so se udeležili v petek poklonitve na grobu blagopokojnega generala Maistra, kar je v našem poročilu pomotoma izostalo.

—m. Policijska ura in Mariborski teden. Za časa Mariborskega tedna je policijska ura za gostilne podaljšana do dveh zjutraj, za kavarne pa do štirih.

—m. Za mariborski spomenik blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Udeleženci so darovali: oddelek finančne kontrole, Slov. Konjice 50, poštni urad Sv.

Jurij v Slov. gor. 50, poštni urad, Zavrče 100, poštni urad, Apače 100, oddelek finančne kontrole, Ptuj 67, poštni urad, Sv. Trojica v Slov. gor. 50, oddelek finančne kontrole, Kapla 190, Narodna šola Sv. Kunigunda na Poh. 78, posojilnica, št. 13 pri Velenju 65, Narodna šola Vučja vas pri Križevcih 109.50, Narodna šola, Vidonci 55, drž. učst. šola, I. razr. vadnice, Maribor 100, narodna šola Sv. Duh na Stari gori 326.25, narodna šola Sv. Jurij v Slov. gor. 231, I. delk. šola, Maribor 110, narodna šola Smartno na Pohorju 186, Strokovna obrtna nadaljevalna šola, Maribor 100, Klasična gimnazija, 4. b razred, Maribor 100, Narodna šola, Rečica ob Savinji 130, Narodna šola Sv. Florijan v Dolici 125.25, Meščanska šola, Slov. Bistrica 349, II. delkliška narodna šola, Maribor 155, Narodna šola na Gorici 299, Narodna šola, Brezno Kapla 358, Narodna šola Markovci 268 in Narodna šola št. 13 pri Velenju 131 Din.

—m. Iz orožniške službe. Za poveljnika mariborske orožniške čete je imenovan kapetan I. razreda G. M. Davorin Mavrič, ki je doslej služboval pri orožniški četi v Smederevu. Podporočnik A. Kunislav Vasiljevič pri mariborski orožniški četi pa je premeščen za vodnika orožniškega voda v Vrbaču.

—m. Poziv vsem udeležencem kolonije dečkov Jadranske straže v Mariboru. Kolonija potuje dne 2. avgusta t. l. v vlakom, ki odhaja iz Maribora 17.58 in pride v soboto dne 3. avgusta ob 1/8 v Bakar. Vsi udeleženci naj se zberejo ob 17. uri na glavnem kolodvoru kjer naj se javijo s. Aleksandru Petroviču. — Deček, ki je dobil kot dobitek na tomboli letovanja v domu Jadranske straže, naj se takoj javi v pisarni. Vsi udeleženci naj imajo s seboj vse predpisane stvari.

—m. Zveza Maistovih borev v Mariboru vabi na svoj redni občni zbor, ki bo v nedeljo 11. avgusta ob 10. uri v mali dvorani Narodnega doma z navadnim dnevnim redom. Dostop samo s člansko legitimacijo in proti plačani članarini. Opozorjamo na ugodnost polovične vožnje na »Mariborski teden«.

—m. Maturantke drž. ženskega učiteljskega v Mariboru letnika 1935 so naprošene, da se ob priliki 10 letnice zberejo v Mariboru,

dne 5. avgusta t. l. ob 17. na vrtu kavarne »Astoria«, kjer se bomo pomenile o nadaljnjem sporedu. Pridite vse! Na veselo svidenje! — Vera.

—m. Proslava 10 letnice maturantke drž. ženskega učiteljskega v Mariboru bo 5. avgusta t. l. v Mariboru. Maturantke naj se zberejo ta dan ob 17. uri na vrtu kavarne »Astoria«.

—m. Znižano! Proti sodbi mariborskega okrožnega sodišča z dne 13. maja t. l. se je bivši šef tukajšnje telefonske in telegrafске sekcije Ivan Bračko pritožil na Stot sedemsto v Zagrebu, ki mu je kazeno znižala na 2 leti robije, 2000 Din kazni ali 37 dni zapora, 3 leta izgube časti, državljanjskih pravic, na izgubo državne službe in na povračilo 134.528 Din.

—m. Neposredni raznašalec. Pri pekarskem mojstru Jožetu Toffu v Mežici je bil uslužben kot raznašalec 15 letni Ivan K. Ko je te dni kasiral od stranke denar za dobavljeno pecivo, se ni več vrnil ter izgubil z denarjem.

—m. Bitka s kosami. V Laporju so se po končanem delu zbrali fantje, pred neko gostilno. Ko so zavili nekaj pijske je ne-

GRAJSKI KINO. Danes zadnji dan

»KAZANOVA 20. STOLETJE«
V glavni vlogi Maks Baer, šampion med boksařji, Primo Carnera, njegov tekmeč. Film je v nemškem jeziku. Pridite velefilm »NANA«, po romanu Emila Zola. Globoko znižane cene!

nadoma nekdo iz družbe zaklical »Auf bike«. Takoj so navali nanj ter se pri tem razvil splošen pretep, pri katerem so se uporabljale kose. Nekli hlapec Viktor Oniš je pri tem zadobil z ostrino kose težke rane na levi roki, tako da so ga morali prepeljati v tukajšnjo bolnišnico.

—m. Tatvine. Vrtinarju Ivanu Petenelu so včeraj ukradli neznani tatovi z njegovega vrta 300 glav solate; gostilničar Jožef Kiček je prijavil policiji, da mu je neznan tat ukradel iz hleva 2000 Din vredno rjavo kobilico; iz hladilnice Eksportnega društva v Cvetični ulici je izginil elektromotor v vrednosti 2000 Din. Policija sedaj poizveduje za storilci.

—m. Nič ni varnega. Čevljarskemu mojstru Antonu Rajhu na Pragerskem je bil ukraden iz predala v njegovi delavnici 500 Din. Tatvine je osumljen neka ženska, ki se je nahajala v delavnici v trenutku, ko se je mojster za trenutek odstranil.

—m. Nož in zopet nož... V Radvanju je neki čevljarski pomočnik napadel 29 letnega Ivana Korošča ter mu prizadel z žepnim nožem več zabodiljav v hrbet.

—m. Nesrečna noč. V Lukavcih je padla 63 letna posestnica Ana Zajčeva tako nesrečno, da si je zlomila desno roko; 24 letni Jožef Graf pa si je v Radjah pri padcu s dvokolesa zlomil desno nogo; črtošilkar Anton Kaučič pa je pri delu v Miklošičevi ulici padel s lestve ter si zlomil levo roko. Vsi poškodovani so iskali pomoči v mariborski bolnišnici.

—m. Riziko hazardne igre. V neki gostilni v Slovenski Bistrici je neki mladenček povabil goste k hazardni igri, takozvani »ruski ferbi«. Nekateri so res šli na limance ter pričeli s njim igrati za večje svote. Ko so nekateri je preveč izgubili, so postali pozornejši ter opazili, da mladenček ne igra pošteno. Zato so od njega zahtevali izgubljeni denar nazaj, toda ta ni hotel ničesar slišati o tem, češ da ima za to od oblastev »dovoljenje«. Policijski so orožniki, ki so mladenčca aretirali in ovrhili državnemu tožilstvu zaradi hazardiranja.

—m. Po Pohorju strašijo rokovanjci. Vilo mestnega župana mariborskega g. Dr. Lipodca v Obetju na Pohorju so ta mesec trikrat obiskali vlomilci, ki so odnesli razno poljsko orožje, posteljnino, živce in druge predmete v skupni vrednosti nad 3000 Din. Vloma so bili osumljeni 34 letni Franc Klancor in njegov 28 letni brat Rudolf, 20 letni Anton Vodusek in njegov 23 letni brat Alojz, pri katerih so našli orožniki ob priliki hišne preiskave več ukradenih predmetov.

Razpis

lahkoatletskega prvenstva Maribora za poedince v dneh 2., 3. in 4. avgusta 1935

1. Poverjenstvo J. L. A. S. v Mariboru izvede v dneh 2., 3. in 4. avgusta 1935 na igrišču SK Železničar na Tjaški cesti lahko- atletskega prvenstva Maribora za poedince s sledečim razporedom: 2. avg. ob 18.30 uri: 1. tek na 800 m, 2. tek na 1000 m, 3. avg. ob 16. uri: 1. predtek na 100 m, 2. met kroglice, 3. skok v višino s palico, 4. 400 m predteki, 5. 100 m finale, 6. met kladiva, 7. troskok, 8. 400 m finale, 9. zapreke 110 m predteki, 4. avg. ob 8.30 uri: 1. zapreke 130 m finale, 2. met diska, 3. 200 m predteki, 4. skok ob palici, 5. tek 1.500 m, 6. met kopja, 7. 200 m finale, 8. tek 10.000 m, 9. skok v daljino s zaletom, 10. štafeta 4 x 100 m.

2. Pravico nastopa imajo verticirani člani mariborskih klubov.

3. Prvoplasirani v vsaki disciplini dobiva naslov »Prvak Maribora za leto 1935« ter častno priznanje, drugoplasirani pa častno priznanje.

4. Prijave je poslati najkasneje do 28. julija 1935 opoldne na naslov: Evgen Bergant, Maribor, Glavni trg 26. Uvažujejo se

samo prijave klubov.

5. Prijavnine ni. Za prijavljenega atleta, ki pa ne starta se plača od točke Din 5. —

6. Tekališče je dolgo 428 m z dvema nedvigljivimi zavoji ter je iz ugaskov.

7. Tekmovanje se vrši po pravilih in pravilnikih J. L. A. S.

Triumf malih harmonikarjev

Včeraj so se vrnili v Maribor naši mali harmonikarji, potem ko so na svoji 20dnevni turneji želi pravcate triume svoje harmonikarske veščine in umetnosti po Slavoniji, Bosni, Hercegovini, Črni gori in Dalmaciji. Prišla so sredi vožnje številna vabila iz raznih mest naše države, ki pa jim žal ni bilo mogoče ustreči, ker so naši mali mariborski harmonikarji, s katerimi so se v koncertiranja že preveč upehali in utrujeni. Zaključni koncert so imeli v nedeljo zvečer v Zagrebu. Dvorana kina Edisona je bila trikrat natlačeno polna navdušenega občinstva, ki je točko za točko sprejemalo z viharim odobravanjem. Pri vseh treh koncertih so bili navzoči zagrebški odličniki za tudi zagrebški kritiki, ki so se o izvajanju naših vrlih harmonikarjev prav pohvalno in priznalo izražali. Posebno navdušen je bil znani zagrebški glasbeni kritik Z. Hirschler. S svojo letošnjo turnejo so naši mali harmonikarji od tukašnje »Harmonije« doprinesli dokaz svoje dobre šole in bravurne izvežbanosti. S svojo prednostjo, vnetostjo in spretnostjo pa so tudi Mariboru napravili veliko uslugo, saj je sloves našega mesta po naših malih harmonikarjih šel v šir in dolj.

Streliška družina Tezno

Člani naše streliške družine mariborje vzbajajo za jesensko družinsko strelsko tekmo, pri kateri bodo prvi tekmovali za naslov najboljšega strelca.

Osnova pa se je skupno s sokolskim društvom mladinski strelski osek, ki ima svoje vaje na letnem telovadišču. Ti naši najmlajši strelci bodo že prihodnjo nedeljo, dne 4. avgusta pomerili svoje moči ob priliki prve družinske veselice na vrtu gostilne šabeder na Ptujski cesti. Ker so tudi za starejše člane pripravljene lepe nagrade, za to naj ne izostane noben prijatelj streliškega športa. Tekmuje lahko vsak že dopoldan, če mu križa ne dovoli, da bi se udeležil naše popoldanske prireditve.

Iz Ptuja

— Teško zastrupljenje. Žena skladiščnika 36-letna Arjenka Terzija iz Brega pri Ptuju je na travniku kosila s srpom travo ter se pri delu ranila v prst. Nastopilo je takoj hudo zastrupljenje, tetanus. Prepeljana je bila v ptujsko bolnico, je pa malo upanja, da bo ostala pri življenju.

— S sekuro ga je. Kovač Alojz, kočar iz Ločkega vrha je prišel navskriž s svojim tatom Fürstom Francom. Oba sta bila skupno zaposlena in med delom sta se sprla. Fürst je segel po sekiri, udaril svojega soročnika s topim predmetom štirikrat po glavi ter mu prizadel težje poškodbe, da so ga morali prepeljati v bolnico.

— Pokvarjena mladina. V ptujsko bolnico so pripeljali komaj 15-let staro deklico, ki ima za seboj že prav brno preteklost. Deklica je popolnoma pokvarjena, poleg tega pa še spolno okužena.

Čas svežih paradiznikov nas opozarja, da so makaroni in spageti — Peckate ali Jajčne — pripravljene s paradiznikovo omako, zelo točna in okusna jed. Gospodnje, pripravite svoji družini večkrat to osvježujočo in ceneno jed!

Priprave za proslavo kraljevega rojstnega dne

Beograd, 30. julija. p. Rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. 6. septembra se bo letos proslavil v Beogradu z velikimi svečanostmi. Na Banjici bo velika revija čet, za katero so pripravile že v roku. Na proslavi bosta sodelovala tudi senat in Narodna skupščina.

Spremembe v kmetijskem ministrstvu

Beograd, 29. julija. AA. Na predlog kmetijskega ministra sta imenovana v kmetijskem ministrstvu: za načelnika oddelka za agrarno politiko Vladimir Vukosavljević, dosedaj inšpektor; za načelnika oddelka za rastlinsko proizvodnjo Borislav Mitinović, dosedaj načelnik oddelka za agrarno politiko.

Beograd, 30. julija. AA. Vpokojen je Ludvik Jutras, davčni kontrolor v šesti skupini pri davčni upravi Maribor—mesto.

Brez posebnega obvestila

Potrni neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša iskreno ljubljena mati, oziroma stara mati, gospa

Banič Rozalija

vdova po inšpektorju finančne kontrole

dne 29. julija 1935 ob 10.30. uri po kratki in mučni bolezni, previdna s tolažili sv. vere, v 73. letu svoje dobe, za vedno zatihla svoje blage oči. Pogreb blagopokojnice se bo vršil v sredo, dne 31. julija ob 16. uri iz mrtvašnice na mestno pokopališče v Pobrežju.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v četrtek, dne 1. avgusta ob 7. uri v mestni in stožni župni cerkvi.

Maribor, dne 29. julija 1935.

Drago Banič, carinski kontrolor, sin, Ljilja, sinaha, Ivanček, vnuk, ter ostalo sorodstvo

VLADIMIR SKRBINEC
odličan član mariborskega gledališča, ki odhaja v Skopje

Daberski z Mariborskega oteka

Otok v objemu Drave, kopalci v objemu vode, kopalke v objemu... To je naša rivijera, plaža, lido...

Sladkovodne in gozdne vile, povodni možje in favni, nekaj eksemplarjev darwinizma, kopica Gandijev in pretiranih Tizianovih modelov ter naši mali zamorčkamfije; plavajo, skačejo, se solnijo in senčijo...

Milostljiva se prazi, ker je »ultra« moderno, gospod soprog pa ne prenese »kozmičnih«... Pleše so pač občutljive. Turok in pivo pa je tudi sport...

«Kožomaz» je velika moda! Vse prav pride. Od olja do domače zabele... In diviš se mavričnim barvam na vodni gladini...

Revija kopalnih oblek. Moralist se vzgraja, a vendar pase oči... O ti htna vrel! Dal je celo razumeti... in večna škoda, da ne uspeva na otoku figovo drevo!

Pod stolpom so doma plavači sportniki: Pravi Babilon: »start, crawl, metulček, salto, vijak, Auerbach...« Po državnem prvenstvu diši. Če drugi ne pridejo — je zmaga naša!

Za razvojene Dalmatince bo potreba vodo le segreti, ker ne znajo plavati s kurjo poltjo... Za vodstvo težka rešitev. Kaj pa kotli z avenije...

Dan za dnev ista slika... Le včasih obupen klic na pomoč... in že dviga krasotec na suho grgajočo sireno... Zlobni jeziki namigujejo... Mi pa: ...vsak naj se vrtaja po svoje...

Pod tribuno kraljuje gazda Grga. Karkšno vreme — take volje. In mi z njim. Stijaj, stijaj solnce...

Mariborski sport

—a. Terenska vožnja Mariborskega Moto-kluba. Ob priliki »Mariborskega tedna« bo priredil mariborski Moto-klub terensko vožnjo, ki se bo vršila na progi Maribor - Kamnica - Vinarski jarek - mimo Treh ribnikov in Koroščevo ulico, kjer bo cilj. Terenska vožnja bo prava tovrstna prireditev naših motociklistov Mariboru in se je doslej že priglasilo 30 tekmovalcev. Takle prireditve zahtevajo od vozačev, veliko znanja in duhapisotni. Pa tudi motor mora biti izvrsten, sicer ne zmore velikih zaprek. Motociklisti, ki se nameravajo udeležiti vožnje, naj se prijavijo pri sportnemu komisarju Moto-kluba g. Rudolfu Lotzu v Franciškanski ulici 18. Podroben razpored bomo še objavili.

—a. ISSK Maribor, zmagovalec v mladinskem nogometnem turnirju. Prestrelko nedeljo se je odigrala zadnja tekma za jubilejni pokal ISSK Maribora, in sicer sta se srečala mladine ISSK Maribora in SK Železničarja. Tekma, ki se je odigrala pod vodstvom g. Kopicca, se je končala z zmago SK Železničarja v razmerju 4:1 (2:0). Kljub porazu pa si je priboril lep pokal ISSK Maribor, ker ima boljšo razliko golov od SK Železničarja, ki se je plasiral na drugo mesto.

PRODAM

TRICEVNI PHILIPS RADIO
zaradi selitve takoj naprodaj.
Vprašati med 17. in 19. uro.
Maribor, Cvetična 14. 2306

STANOVANJA

SOBO IN KUHNJO

oddam. Kralja Petra cesta 51,
Studenci pri Mariboru. 2308

DVOSOBNO STANOVANJE

oddam. Studenci pri Mariboru,
Aleksandrova cesta 7. 3301

SOSTANOVALCA

sprejemem. Hišnica, Koroška c.
41, Maribor. 2300

STANOVANJE

oddam takoj. Studenci pri Mariboru, Cankarjeva 5. 3299

Inserirajte

v »Večerniku«

SELITVE s pohištvenimi in odprtimi vozovi, kakor tudi uskladiščenja izvršuje najceneje

Prva jugosl. transportna d. d. Schenker & Co.

Telefon 20-44

MARIBOR, MELJSKA CESTA štev. 16.

Ludvik Wolff:

60

BOGINJA DOBROTE

ROMAN

Kar je planila Ingelena pokonci, odšla v predsobo, povedala slugi, da pride nože in odneta doli po stopnicah.

Pred hišo se je ustavila in razmišljala, kaj bi storila. Bila je smešna misel, da bi mogla kaj zvedeti od tega profesorja. Kakšno pravico ima zahtevati od njega informacije? Po nepotrebnem bi postala sumljiva in morda bi Harlandu celo škodovala. Toda katera pot vodi do Harlanda?

Ingelena je stopala po ulici in napejala misli, da bi prišla na sled, ki bi ji mogla pomagati naprej. Po glavi so ji rojile misli, obetajoče uspeh, toda v tem trenutku jih je zopet zavrgla. Ali naj se obrne na tisk? Na odvratnika? Vsa iz sebe je begala po mestu. Ure so bežale pred njo in niso se dale dohiteti.

Pozno popoldne je srečala pred svojim stanovanjem Eppingena. No? — jo je vprašal Eppingen.

— Niž.

Eppingen, ki ga ta primer ni zanemarljiv, ni prav razumel, zakaj je Ingelena tako razburjena.

Počasi sta stopala po drevoredu. Orumenelo listje je jima hrustalo pod nogami.

— Kaj storiti, Conny? Kaj se da storiti? Njeno vprašanje je zvenelo kakor klic na pomoč.

— Če naj bom iskren, Inge, moram priznati, da se bojim, da se sploh ne da nič storiti.

— Prijela se je za pekoča senca.

— Razen tega moriš pomisliti, Inge, da je izključeno zapreti tako znanega človeka kakor je Harland v umobolnico, če bi ne kazal nobenih znakov duševne bolezni.

Ustavila se je in odgovorila nervozno: Harland je zblaznel tako malo, kakor jaz ali ti. Predvčerajšnjim zvečer je bil duševno še popolnoma zdrav. To lahko tisočkrat prišestim. Naslednjega jutra so ga pa odvlekli na opazovalnico. Mar naj bi bil pomoči v španju zblaznel? Ali se ti zdi to verjetno?

— Ne, toda tudi to bi bilo možno.

— To je izključeno! Verjemi, Conny. Ali ne razumeš, da takega brezpravja ne sme biti?

Inge, človek se vendar ne more zavzemati za vsakega, komur se godi na svetu krivica.

— Človek mora to storiti! Mora, mora!

— Kdo bo pomagal meni? — je vprašal Eppingen trpklo, zroč predse.

— Ti ne potrebuješ pomoči, Conny. Mlad si, krepak, zdrav, in svoboden. Vse imaš. Kdo naj ti pomaga? In v čem naj bi ti kdo pomagal? Saj lahko nakladaš premož, če si lačen, lahko postaneš izvoščak, ali pa greš v gozd sekati drva. Ves svet imaš odprt. Mar ne razumeš tega, fant?

— Dobro, razumem, toda, kako mu hočeš pomagati?

— Osvoboditi ga je treba.

— Prosim, na razpolago sem ti. Kaj naj storim?

Prijela ga je za roko in odgovorila tiho: Ne vem, Conny.

Za hip je Eppingen pomislil na svoje lastne skrbi. — Danes sem govoril z nekim gospodom, ki je bil v diplomatski službi. Mislim, da bo Paragway ...

— Tiše, Conny, niti besedice več, prosim. Najprej mora biti osvobojen Harland, potem te bom pa poslušala. Zdaj ne morem misliti na nič drugega. Pomagaj mi, Conny.

Eppingen se je nerad uklonil, toda kazalo mu ni drugače. Dobro. Torej pojdeva na delo sistematično. Upam, da bova kmalu vedela, kam so Harlanda zaprli. To ne bo težko zvedeti. Toliko umobolnih v Berlinu nimamo. A kaj bo potem, Inge?

— Potem si izposlujeva dostop v umobolnico.

— Kako?

— To skrb prepusti meni. Bom že našla pot tja kot strežnica.

— A če se prepričaš o tem, da je Harland res duševno bolan?

— Prepričana sem o tem, da je duševno zdrav.

— In potem?

— Potem ga osvobodim.

Eppingen se je prizanesljivo zasmehal. — Kako ga hočeš osvoboditi?

— Podkupim strežnike.

— Zelo romantično, toda kje dobiš denar.

— Harland je bogat.

— Pozabljaš, da najbrž ne bo imel več pravice razpolagati s tem denarjem.

— Imam deset tisoč mark.

— Zadržel je. — Kaj pa, če ne zadostuje ta denar in če se strežniki ne bodo dali podkupiti, kar pa ni verjetno?

— Stisnila je pesti. Potem, Conny, potem to mesto zažgem od vseh štirih strani.

— Kako mlada si še, Inge. — je dejal Eppingen, čuteč v sebi znatno premoč.

— Pomagal mi boš, Conny.

— Da, pomagal ti bom.

— Ta čas se je stemnilo.

— Kako bova našla umobolnico, kamor so zaprli Harlanda?

— Sestavim seznam in posetim vsa poslopja, za katera bi moglo iti. Morda za denar in za lepo besedo kaj zvem od vratarjev in drugih visokih gospodov.

— Conny, mili Conny.

Še nekaj paberkov s svetovne razstave

Enkratna vstopnina samo 5 frankov — Mimo palače in paviljonov na zabavišče

Ljubljana, 30. julija.

Vstopnina na svetovno razstavo ni tako visoka kakor bi človek pričakoval. Enkratna vstopnina stane samo 5 belgijskih frankov ali v našem denarju okrog 8.50 Din. Toda tudi na svetovni razstavi je tako, da moraš plašati še posebno vstopnino v nekatere razstavne palače in paviljone, tako v Alberteum, v palačo umetnosti, na veselični prostor, v rekonstruirani stari Bruselj zvečer in tudi na razstavo samo, če si jo hočeš ogledati zvečer, ko je pogled na njo naravnost čaroben. Glavna cesta od vhoda do centralne razstavne palače zažari zvečer v pravilni umetni razsvetljavi, preliva jo iz ene barve v drugo, ali pa odseva, če istočasno v vseh mavričnih barvah, iz katerih švigajo visoke paljabe drobni vodnih kapljice, da stojijo in strmiš kakor v začaranem svetu. Voda v bazenih je razsvetljena spodaj, razsvetljeni so parki in gozdovi daleč naokrog, vsak grmičevje ima svojo posebno razsvetljavo in vse prostrano raz-

svetilo tako velika razstava ne more biti brez svojih atrakcij, brez veseličnega prostora, ki je tudi primerno velik. Kar je v zelo majhnem obsegu naš velesojem, to je v zelo velikem svetovna razstava, pa naj bo že kjer hoče. Bistvo prireditve je tu in tam isto. Močno različen je samo obseg, bogastvo razstavljenega blaga in udeležba tujih narodov. Veselični prostor je tu nekaj posebnega. Razprostira se na zemljišču 7 ha in tvori z razstavo zaokroženo celoto. Če imaš kaj pod palcem, ti tu ne bo treba pogre-

Seveda tako velika razstava ne more biti brez svojih atrakcij, brez veseličnega prostora, ki je tudi primerno velik. Kar je v zelo majhnem obsegu naš velesojem, to je v zelo velikem svetovna razstava, pa naj bo že kjer hoče. Bistvo prireditve je tu in tam isto. Močno različen je samo obseg, bogastvo razstavljenega blaga in udeležba tujih narodov. Veselični prostor je tu nekaj posebnega. Razprostira se na zemljišču 7 ha in tvori z razstavo zaokroženo celoto. Če imaš kaj pod palcem, ti tu ne bo treba pogre-

KRALJEVSKA PALAČA V BRUSLJU

stavišče se spremeni v bajno pozorišče pravilno iz tisoč in ene noči.

Bruselj se tako ponosi na svojo svetovno razstavo, da se jim zdi samo ob sebi umerno, da jo prihajajo gledat ljudje iz vseh krajev sveta, ne da bi jih posebej opozarjali na njo. Kar brez reklame hočejo imeti velik obisk, toda nazadnje bodo morali najbrž priznati, da so svetovne razstave že davno nehale biti tista velika privlačnost, ki ne rabi nobene reklame, ker je največja in najboljša reklama sama. Baje imajo tam nekje pri glavnem vходу skrito neko čudno napravo, ki z nevidnim žarkom zabeleži vsakega posetnika, da bo statistika poseta točna. Če je to res, bodo morali to avtomatično statistiko nekoliko korigirati nazaj.

Krasen, mogočen je pogled na razstavišče, ko stopiš pred glavni vhod in se ti odpre široka, v zelenje zavita in s čarobnimi vodometi preprežena glavna cesta, dolga nad en kilometer. Zapira jo s svojo slikovito fasado glavna razstavna palača. Prvi se ti pokaže paviljon pošte, brzojava in telefona. Tu je sedež razstavne administracije in organizacije. Seveda so vse instalacije najmoderneje, tu vodijo statistiko tu sestavljajo diagrame posetnikov, tu jih razvrščajo po narodnostih, tu se stekajo žile vsega vrvenja na razstavi in od tu teko daleč v zunanji svet. Nemara bo res, da skrbi za statistiko posetnikov neviden žarek, kajti niti ni nihče vprašal, od kod in kdo smo. Naslednji je paviljon Au bon Marché. Živa reklama že paviljon sam, zgrajen še preveč moderno, da ne veš, od katere strani bi si ga najprej ogledal in kje bi iškal vhod. Mnogo solidnejša je naslednja razstavna palača mesta Bruslja, pravi dragulj arhitekture z mnogimi krasnimi kipi in dekorativnimi figurami, deli najznamenitejših belgijskih kiparjev in arhitektov. Na vrhu stoji veličasten kip St. Michela, zaščitnika Bruslja.

Mimo paviljonov prehrane in kemične industrije pridemo do razstavne palače avtomobilске industrije. Tu pa čaka posetnika malo razočaranje, če je bil kdaj na večjih avtomobilskih razstavah. Zadostuje, da si vidiš avtomobilске razstave na našem velesojem, pa ne boš mogel verjeti, da je avtomobilskemu na svetovni razstavi v Bruslju tako slabost zastopan. Razstavna palača je sicer lepa in velika, v nji pa najdeš bore malo. Nekoliko večji in zanimivejši je samo zgodovinski del, kjer vidiš kako se je avtomobil razvijal od najprimitivnejšega do najpopolnejšega. Tu so razstavljene tudi stara vozila na konjsko vprego, menda kot predhodniki avtomobila. Razstavljenih je nekaj lažjih in težjih modernih osebnih in tovornih avtomobilov, deloma še ne sestavljenih, da lahko vidiš tudi vse sestavne dele: in to je vse.

Sledi razstavna palača oblačilne industrije, velika palača za razne prireditve, palača umetnosti in kot centralna je omenjena glavna razstavna palača, kjer so zbrane na preloži velike umetnine, krasni kipi in reliefi, dekoracije velike umetniške vrednosti. Sledi razstavne palače in paviljoni tujih držav, Egipta, Palestine, mednarodna razstavna palača, Konga, vrtnarska, kjer je zbranih nad 24.000 najrazličnejših evellie in eksotičnih rastlin, Alberteum v spomin na kralja Alberta z velikim planetarijem, posebno razstavo biologije, fizike, radia in kina, velika razstava radiotehnike, električne industrije, publicistike, potem pa zopet krasni paviljoni Nizozemske, Rumunije, Chile, Brazilijske, Luksemburške, Češkoslovaške, Italije, Madžarske, Poljske, Norveške in Liotonske. Sledi razstavna palača Anglije, ena najlepših, dalje razstavni paviljoni Grčije, Švedske, Danske, Avstrije, splošno pozornost vzbujajoča bolgarska kmetička hiša, paviljoni Trčije, Finske, Švice, prekomorske Francije, dekorativne umetnosti, cerkvene umetnosti, belgijskega Touringkluba, palača belgijskega katoliškega življenja, palača elegancije, pariška in splošna francoska razstavna palača itd. Svica porabi vsako priliko za propagando svoje že itak bogate zemlje.

Šati zabave in razvedrila. Zabavišče ima svojega generalnega direktorja, Geo Arras se piše ta gospod in na obrazu mu je zapisano, da je njegov poklic skrbeti za zabavo ljudem. Celo živalski vrt je na zabavišču, divje živali se gibljejo prosto, kakor v naravi, le jarki so med njimi in gledalci. Tu vidimo mlade medvede, leve in tigre, velikega povodnega konja, ki pohrusta na dan 200 kg rib, tu so različne kače, pingvini, eksotični pišči, aligatorji itd. Zračno železnico se lahko pelješ od Berna do Pariza in spetoma vidiš zasnežene vrhove Himalaje, v to seveda umetno narejeno, ali pa si ogledaš embrijlošči muzej iz Chicago, avtomobil znanega ameriškega bandita Dillingerja, oborožen s strojnimi puškami, opremljen z debelim steklom. Stopiš lahko tudi v svet televizije in pogledaš na belgijsko bojišče, kjer se ti pokažejo strelski jarki, skočiš lahko s padavom 25 m globoko, pa se ti nič ne zgodi. Dvigneš se lahko v zračne višave, seveda ne previsoko, da si ogledaš pod seboj Chicago, Mount Blanc in druge take zanimivosti, med njimi tudi Noleto barko. Sedeš v vagonček in popelješ se po strmi alpski železnici med zasnežene gorske velikane. Če si se pa peljal z vito-busom preko Arlberga skozi snežni predor, boš prepustil to skromno zabavo ljudem, ki poznajo gorske velikane samo po slikah in pripovedovanju.

Stolov je ob glavni cesti in pred centralno razstavno palačo še preveč, pa so zloženi na kupe ali razstavljani okrog bazenov, ne da bi kdo sedel na njih. Za stol je namreč treba plačati en frank. Drugače pa nimaš kje sedeti razen v restavracijah, kjer so pa cene občutno zvišane. Je povsod tako, da ljudje radi zaslužijo.

Stavbišča so bila za svetovno razstavo v Bruslju brezplačna. En argument več, da bi se bila lahko tudi naša država udeležila razstave, vsaj v tako skromnem, a dostojnem obsegu, kakor so se je mnogo manjše in tudi siromašnejše države, recimo Avstrija, Letonska, Luksemburška, Finska itd. Da se v zvezi s svetovno razstavo v Bruslju tudi greši na račun običajnega pretiravanja, je jasno. Marsikaj je močno pretirano, resnica pa ostane, da je zbrala bruseljska razstava v lepem okviru nazorno sliko sadov dela človeškega razuma in rok. Zadnje dni maja je bila v San Diegu v Ameriki otvorjena mednarodna razstava in tudi o nji pravijo, da je zbrala 30 narodov, torej toliko, kakor bruseljska. Grandiozno, mogočno, imponantno je vse, kamor pogledaš, saj živimo v napeti dobi pretiravanja in superlativov.

J.Z.

Pivo v konzervah

Bruseljski »Le Petit du Brasseur« poroča, da je uvedla ameriška trdnica Krueger zanimivo novost pri razpečevanju svojega piva. Namestu običajnih steklenic rabi pločevinaste posode, podobne navadnim konzervam, ki jih mečejo ljudje potem proč. Ta novost se je zelo dobro obnesla, podjetje proda zdaj mnogo več piva in računa se na večjo proizvodnjo. Izračunali so, kako ugaja pivo v konzervah konzumentom, 90% konzumentov je zadovoljnih, 85% jih je pa izjavilo, da ima pivo v konzervah mnogo boljše okus, kakor v steklenicah. Tako pivo je kakor iz sodčkov.

Pivo v konzervah ima tudi prednost, da mu zadostuje krajša pastilizacija, ker ni izpostavljeno svetlobi. Kovinske posode so za dobro polovico lažje od steklenic in zavzemajo 64% manjši prostor. Prazne posode mečejo ljudje proč in tako ni treba plačevati voznine za prevoz nazaj. Znižanje se tudi rešila z zaračunavanjem in evindenco steklenic.

Skrbi za ogrožene brate — bodi Cirilmetodar!

Pred otvoritvijo ceste na Veliki Klek

Ta čarobna alpska cesta bo slovesno otvorjena prve dni avgusta z mednarodno avtomobilsko tekmo

Vsi večji inozemski turisti sote dni zabeležili vest o podjetnem Američanu, ki hoče na slonu prekoračiti švicarske Alpe in ponoviti to, kar je storil staroveške Hanibal. V začetku avgusta bodo pa Alpe zares premagane na drugačen, modernejši način. Avstrijska boševčana otvorila promet na eni najvišje ležečih cest v Evropi, na cesti pod Velikim Klekom (Grossglockner 3798 m).

Avstrijska vlada je pričela z gradnjo tega čudovitega dela moderne cestne tehnike že pred petimi leti. Takrat so bili položeni prvi temelji bodoče ceste, ki bo vezala preko najkrajnjega ozemlja avstrijskih Alp Solnograško s Koroško. Dograđevanje ceste ni samo posledica neumornega prizadevanja oblasti skozi vseh pet let, temveč v prvi vrsti žilave borbe graditeljev ceste z naravo, ki je doslej nemoteno in neovirano kraljevala v višini 2500 m. Samo tri mesece je letu in sicer čez poletje so mogli delavci delati, drugače so pa bili sedovi njihovega dela ves čas pod dobole snežne odeje in sneg je bilo treba še v juniju pa tudi v juliju potrpežljivo orati in kilitati, če so hoteli delati. Nenadni snežni meteži ali pa nalivi so večkrat razorali neustrojeno cestnino in odplavili vse, kar so dosegli. Vedno znova so morali delavci utrjevati novo cesto z obeh strani, da je navdvi niso porušili.

Vseh pet let so delali samo petnajst mesecev in v tem času so zgradili skoraj 50 km dolge gorske alpske ceste, če smatramo pingavski Bruck za njen začetek in Heiligenblut na Koroškem za njen končni cilj. Tako je nastal Alpski pas ali prehod, zgrajen iz kamena in asfalta z nešteti ovinkami, z mnogimi razširjenimi soteskami tam, kjer narava ni dopuščala zgraditi dovolj široko ceste. Tam, kjer divja lepota pokrajine naravnost očloveka ustavi avto in ozreti se po čarobnem alpskem svetu, so pripravljeni udobni prostori za parkiranje. Za cesta sama po sebi je krasna, njena okolica pa naravnost očarljiva. Vožnja po severnem nasipu med Bruckom in prostorom za parkiranje na Fuscheltörlu, kamor se je dalo tudi dolejši priti s avtomobilom, je do alpske ceste kot take vožnja po prekrasnih alpski dolini, kamor bobni z visokih gorskih grebenov na desni strani več sto divjih hudournikov in belih vodopadov. Po tej zeleni kotlini šumi neprestano srebrna godba žuborečih voda, da bi se človek ustavil in brez konca poslušal to mogočno pojbo naravo. Do kraja, kjer se začne cesta naenkrat strmo dvigati, vidimo ves čas pred seboj mogočen vodopad, ki teče skozi še ne skopnehi plaz. Vzpomnaš tu 12%. Cesta se vije dalje med

strmimi pečnami in zopet vidiš pod seboj skoraj iz ptičje perspektive slikovito dolino.

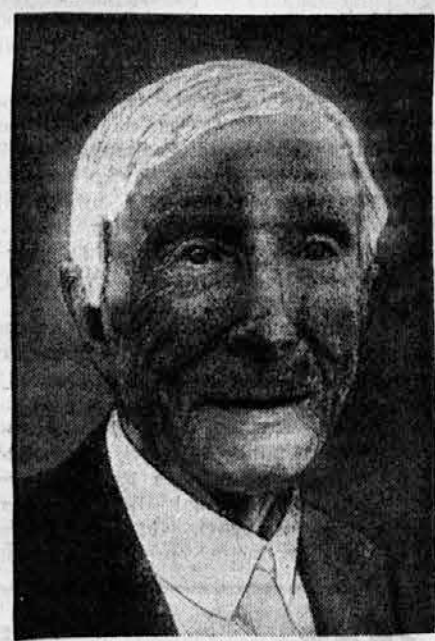
Južna stran ceste se prične v Heiligenblutu in ni tako divje romantična, pač pa ima nekaj, kar bo še večja privlačnost, namreč Heiligenblut sam in znani ledenik Pasterzen. Heiligenblut je najčarobnejša alpska vasica z najkrajnejšim pokopališčem na svetu. Okrog cerkvice s starinskimi črnimi zvonicami so raztreseni grobovi izkopani na pobočju, na njih pa stoje skromni železni in leseni križi, vsi nagani. Kristus z razpetimi rokami se zdi kakor da poljublja mrtve, že davno razpadla usta mrličev. Najkrajnjost je pa pogled na vrh Velikega Kleka, ki zre od blizu na pokopališče skozi odprto dolino in čigar dolga senca lega počasi na tle grobove. V cerkvi je pa vse polno lesenih z živimi barvami pobarvanih svetnikov in svetnic, izrezlanih s spretnimi rokami vaških umetnikov. Le-ti so izrezljali tudi veliki križ s trpečim Odraslim, stoječ zunaj na najvišjem kraju pokopališča z zasneženimi gorami v ozadju.

Ledenik Pasterzen leži na najkrajnjem robu južnega nasipa. Njegov ogromni razkani jezik se nam pokaže v vsej svoji krasoti šele z višine Franc Jožefa, kjer je tudi prostor za parkiranje. Cesta leži tu sto metrov nad ledenikom, po skalah se pa vije gori tudi v najbolj vročih juljskih dneh očevočujo hlad. Veliki Klek se dviga naravnost izza roba Pasterzena na nek strogem čuvanju ledenega kraljestva. Okrog ledenikove doline pa stoje na straži drugi gorski grebeni. To je najčarobnejši posled na vsej cesti. Človek nehoti čaka, da se bodo zdaj in zdaj ogledale na nasprotnem srebrnem Johannisbergu skrivnostne orgije pravilnega kralja gora, čijih piščalke so modri kapniki ledu v neznanih gorskih soteskah.

Zdaj hite na vso moč z deli, da bo zveza med severnim in južnim nasipom čim prej dograjena. Delajo v treh izmenah, da bo cesta prve dni avgusta dograjena in sveda no otvorjena z mednarodno avtomobilsko tekmo. Dograjen bo tudi kmalu visok spomenik kanclerju Dollfusu, stojič 2500 m visoko, ki bo svečano odkrit hotočasno z otvoritvijo ceste. Krasen bo ta spomenik, še lepši, da si neveden spomenik so pa postavili Avstrijci s tem, da so nedrili in skozi pet let mnogim brezposelnim možnost dela in zaslužka. Tako delajo drugod, tako gradi moderne ceste celo preko najvišjih gorskih vrhov skozi kraljestvo večnega snega in ledu sromna nasoseta Avetrija, ki živi skoraj od samih dolgov, pa vendar lepo napreduje. A pri me?

K milijardam še milijoni

Mnogi ljudje bi bili zelo veseli, če bi dobili toliko denarja, kolikor ga je izplačala zavarovalnica znanemu ameriškem milijardnerju petrolejskemu kralju Johnu Rockefellerju. Moč ima že itak toliko milijonov, da sam ne ve, kam bi z njimi, zdaj je pa dobil še 5.000.000 dolarjev zavarovalnice. Tako se je ogromno Rockefellerjevo premoženje še povečalo. Rockefeller se je dal zavarovati, ko mu je bilo 20 let. Takrat je bilo solastnik majhne tovarne in seveda se mu niti sanjalo ni, da bo kdaj tako bogat. To prvo zavarovanje pa primer smeti je pomeje počasi svitlati.

Letos 8. julija je bil star Rockefeller 96 let. Po stari navadi ameriških zavarovalnic izplačajo vse zavarovalne police, če doseže zavarovanec to starost. Takih izplačil pa ni mnogo, saj tudi ni mnogo ljudi, ki bi dočkali tako veliko starost. Američani so brž izračunali, da dočaka starost 96 let komaj vsak stotih zavarovaneec. In zato so Rockefellerju 8. julija izplačali na roko 5.000.000 dolarjev.

14 letni pisatelj

Med 146 romani, kolikor jih je prišlo na razpisan pariški natečaj, je bil priznan za najboljšega roman »Tajna sedmerih plaščev«. Natečaj je bil anonimni in ko so odprli kuverto s pisateljevim imenom, da bi mu mogli izročiti nagrado 10.000 frankov, se je izkazalo, da sta napisala najboljši roman 14 letni gimnazijec in njegov razrednik, ki je obenem profesor nemščine. Ker pa razredniki doslej niso sodelovali s svojimi dijaki pri pisanju romanov, so se uredništva pariških listov zanimala za oba pisa-

telja nagrajenega romana in na dan so prišli kaj zanimive podrobnosti.

Nadarjenega dijaka, sina mlajšega uradnika v Parizu, je njegov razrednik večkrat zalotil, kako nekaj pod kloppo piše. Nekrega dne mu je zaplenil 300 lističev, na katerih je bil začel dijak pisati kriminalen roman. Razrednik je z zanimanjem prebiral začetek romana in ni mogel odločiti, kaj bi s tem delom storil. Presenetila ga je napetost dejanja in bogata dijakova fantazija. Ni pa mogel počakati, kakšen bo konec. Di-jak mu je povedal, kakšno hoče roman zaključiti, potem sta pa skupaj delo dokončala in poslala rokopol ocenjevalni komisiji. Nadarjenemu dijaku proročkarje lepo bodočnost.

Kaznovano izsiljevanje

Is Berlina poročajo, da so našli v enem najlepših hotelov bercolonskih hotelov težko ranjenega špankega gleda. Mladega igralca Jose Serpa, kraj njega je pa težko truplo ustreljenega neznanega moškega. Serpa je prejel v sanatoriju k sebi, pa ni hotel o tragediji ničesar povedati in tako si poltvoja ni želel pomagati. Čim so pa priobčili španelski listi vest o zagonetni tragediji, je prišla v sanatorij žena bercolonskega trgovca Portalegreja in prosila, naj ji dovolijo srečati težko ranjenega igralca. Njena ispostev je pa obenem pojeznika osodje tragedije.

Ustreljen neznanec je bil tokovaj Joan Micoos, ki je nedavno vkomil v igralstvo vilo ter odnesel razen denarja in draguljev šatstvo, kjer je imel Serpa pripravljena ljubavna pisma in fotografije lepe trgovčeve žene. Tokovaj je takoj zavohal, da se bo dalo s usrednjenimi ljubavnimi pismi dobro zaslužiti. Začel jih je prodajati po 50.000 peset pod grožnjo, jih pošlje njenemu možu, če bi žena ne hotela toliko plačati za nje. Ker izsiljevanja ni hotelo biti konec, je povabil Serpa tokovaja v hotel, kjer je hotel od njega kupiti vsa pisma in fotografije svoje ljubice, kar jih je še imel. Ker mu jih pa tokovaj ni hotel prodati, ga je ustrelil, potem si je pa hotel končati življenje. Zadeva se bo končala najbrž tako, da bo igralce vzel trgovčeva žena, ker zahteva mož ločitev, seveda če bo okrevail.

Preveč je zaposlen

Gospod: Zakaj pa raje ne delam? Mlad berač: Saj bi rad, pa nimam časa. Berač namreč vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih.

Da ne bo prepozno

Gost v krčmi: Pijem zato toliko, da bi pozabljil...

Krčmar: Plačajte, prosim, vnaprej.

Bogataš pri zdravniku

— Zadržuje, če kupite v lekarni dvodototno karbolno raztopino.

— Nikar ne štedite s temi odstotki, gospod doktor, saj imamo nekaj pod palcem, hvala bogu.